

PAPP SZABOLCS

Miért van az, hogy egyes emberek gyerekkoruktól a megtanult és elsajátított értékekhez következetesen ragaszkodva élik le az életüket, mások pedig életük egy pontján a külvilág számára érthetetlen, radikális döntést hoznak? Nem azokra gondolok, akik valamilyen rejtett, mentális betegséggel küzdenek, vagy egyszerűen „elborul az agyuk”, hanem akik egyébként a saját értékrendszerük alapján élik mindennapjaikat, mégis gyökeresen változtatnak addigi magatartásukon, akár életük feláldozása árán is. Az életszentséggel találkozva, például egy szent esetében, aki már életében érezhetően magában hordozza Krisztust, az érzékenyebb lelkű emberek megérik annak vonzását. Az érzékletlenebbek akár szándékosan elfordítják ilyenkor a szívüket, hogy ne kelljen változtatni bűnös életvitelükön, egy másik érzékenyebb csoportban pedig egyenesen gyűlöletet kelthetnek Isten és szolgálói ellen.

Szent Haralambosz a második keresztény nemzedék tagja (elvből meg ismerhette az utolsó apostolokat) rendkívül hosszú életében a kis-ázsiai Magnesia papja volt. Munkásságával és példájával nagyon sok embert vezetett a keresztény hitre, ahogy az egyik mű összefoglalja: „élete a Krisztus iránti odaadás és a felebaráti szeretet folytonos szolgálata volt”. Görögországban tisztelete nagyon elterjedt, ennek részben oka az is, hogy kisebb ereklyéit igen sok templomban őrzik. Ha az előírásosan böjti napnak számító vajhagyó hét szerdájára vagy péntekére esik az ünnepe, tiszteletére akkor is végeznek liturgiát. A görög ikonokon következetesen papi ruházatban ábrázolják, az oroszok egy késői (és kevésbé hiteles) leírást követve püspökként festik le.

Septimius Severus császár (193–211) keresztényüldözése idején Lukianosz helytartó magához hívatta a 113 éves aggastyánt, kínzásokkal fenyegetve igyekezett rávenni a hitelhagyásra. Az öreg pap csak nevetett, és ezt válaszolta: „Mi, keresztények, hozzá vagyunk szokva a küzdelmekhez és a harcokhoz, ahogy a bátor katonák sem ágyban, csendes halálra vágnak, hanem dicsőségesre a csatában. Én már öreg vagyok, de tanuld meg jól, hogy a mi küzdelmünkben minden a lélek, az elhatározottság, az önmegtagadás. Ezek nem öre-

Szent Haralambosz fölszentelt vértanú

(Február 6.)

gednek meg az életkorral, hanem mindenkor virágzóak és fiatalok maradnak. Kételedsz, helytartó? Pedig meg fogod látni, hogy az én Uram, Jézus Krisztus kegyelmével kifáradnak életerős hóhérjaid, anélkül, hogy Haralambosz pap méltányosságodat kérné.”

A helytartó ekkor feldühödött, és elrendelte a szent kínzását. Meztelenre vetkőztették és tüzes kampókkal szurkálták a bőrét. Az öreg pap ennek ellenére dicsőítette Istent a szenvedésekért, sőt a katonáknak is megköszönte, hogy lelkét így megerősítették. Ennek hatására a börtön két katonája, Porfirios és Dauktos is kereszténynek vallotta magát, akiket ezért

kivégeztek. Mi vezethet arra két életerős fiatalra, akik előtt ott az élet, hogy mondhatni, egyik percről a másikra lemondjanak a jövőjükön, sors- és hitközösséget vállaljanak egy megalázott aggastyánnal? Mit láthatnak ebben az öregben, aki nem volt fanatikus, még a humorérzékét is megőrizte a helytartó előtt, józanul mérte fel, hogy a hithez való ragaszkodása a szenvedéshez és a vértanúsághoz vezet? Nyilván azt az életszentséget, ami Isten végtelen szentségéből részesedik, az elpusztíthatatlan életet és reményt az öreg és meggyötört testben, és hogy Krisztus, akit ilyen szeretettel lehet szeretni, miközben a szent nem gyűlöl senkit, még kínzóit sem, hatalmasabb mindennél és mindenkinél.

Később a katonai parancsnok, Lukiosz is csatlakozott a kínzókhöz, amint azonban kardjával a szenthez ért, mintha egy kard vágta volna el, leszakadt a karja, ami aztán Haralambosz imájára meggyógyult. Az öreg papot egy időre szabadon engedték, a helytartó a császártól kért levélben instrukciót a szenttel kapcsolatban. A császár magához rendelte a pisidiai Antiochiába, majd újból megkínóztatta és lefejeztette, így nyerte el Szent Haralambosz a vértanúság hervadhatatlan koszorúját 202-ben.

Életében is sok csodát tett, halála után szintén többször megtapasztalták a hívek csodás közbenjárását. 1993. március 26-án a pyrgosi nagy földrengés délután 2:10-kor két, a Richter-skálán 5,5 és 5,8-as erősségű rengésre oszlott, három perc különbséggel a két nagy földlökés között, ennek eredményeként a károk nem lettek irtózatosak. A földrengés ilyen megosztódása tudományosan feltűnő jelenség volt. Hosszan tartó, folyamatos kisebb rengések voltak az előző estéken, mint valami figyelmeztetés, hogy a lakosok tegyék meg az elemi intézkedéseket, és álljanak készen a nagy földrengés idejére. A földrengéskor sok ártatlan kisgyerek saját szemével látta – ahogy ők mondták – a „nagyapát”, amint kitarja kezeit Pyrgos házai fölé, hogy azok ne dőljenek le. A földrengés után számos lakos látta álmában Szent Haralamboszt, amint elmondja nekik, hogy közbeavatkozására a nagy földrengés két kisebbre szakadt, és ezért történt (később) a szent ikonjának körülhordozása a városon.